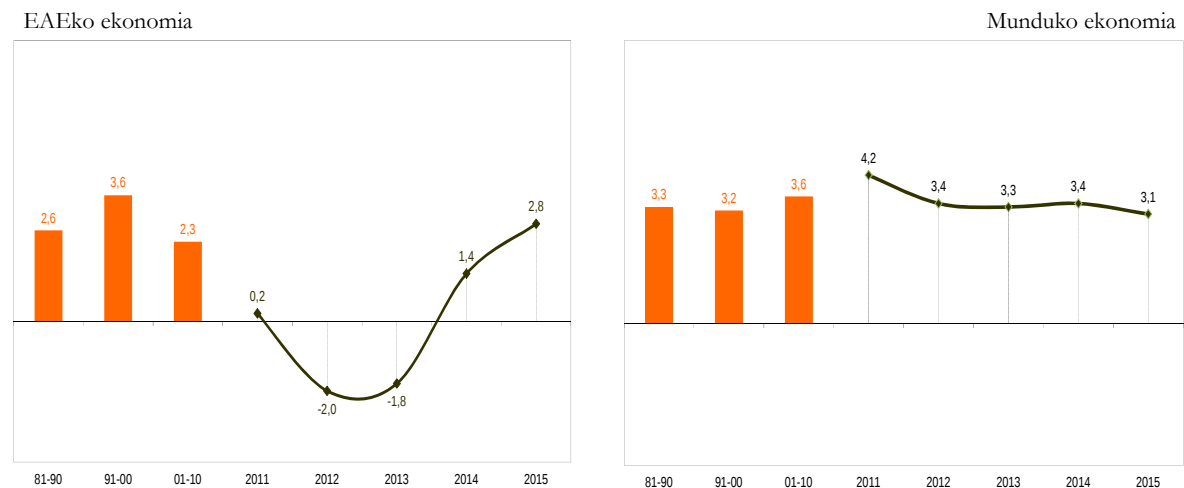

EKONOMIAREN EGOERA LABURBILDUTA

2015ean, EAEko ekonomiak susperraldia finkatu zuen eta BPGa %2,8 handitu zuen, aurreko urtean lortutako tasa bikoiztuz. Gehikuntza hori oso garrantzitsua da eta bat dator 1980tik 2010era doazen hiru hamarkadetan eskuratu zen batez besteko balioarekin. Hori horrela den arren, ezin da ondorioztatu hazkunde erritmoa normaltasunera itzuli dela, zeren eta, neurri handi batean, bultzada kanpoko ezohiko faktore batzuen eskutik iritsi baitzen eta bultzada hori ez da berrituko datozen epealdietan, behintzat indar berarekin. Izan ere, 2016rako aurreikuspenak iradokitzen du BPGaren gehikuntza tasa leunduko dela. Aurreko urtean bezala, 2015ean ere hazkundearen protagonismoa barne eskariaren bultzada nabarmenak hartu zuen, kanpo arloak BPGaren gehikuntzari hamarren bakar bat ekarri zion bitartean, ingurune herrialdeekiko merkataritza harremanen geldotasunaren ondorioz.

EAEko eta munduko ekonomiaren hazkundera
Urte arteko aldakuntza tasak

Iturria: Eustat eta NDF.

Alderaketa bat eginez, EAEko ekonomiaren gehikuntza munduko ekonomiarena baino zertxobait apalagoa izan zen erosteko ahalmen parekotasunean aurkezten denean (%3,1), hori baita gehien erabiltzen den neurria, baina handiagoa izan zen gehikuntza tasa merkatuko truke tasan kalkulatzeko bada. Neurri horretan, NDFk %2,5ean kokatu zuen munduko BPGaren

gehikuntza. Orobat, EAEko 2015eko tasak ekonomia aurreratuen multzoarena (%1,9) eta Euroguneko herrialdeena (%1,6) gainditu zituen.

Hain zuzen ere, munduko ekonomia %3,1 hazi zen (EAPan neurtuta) 2015ean, aurreko urteetan baino gutxiago, baina laurogeietan eta laurogeita hamarretan ohikoak ziren datuetatik nahiko hurbil. Moteltze hori garapen bidean dauden herrialdeetan bakarrik gauzatu zen, 2014an %4,6ko gehikuntza lortu ondoren, 2015ean %4,0 bakarrik hazi zirelako. Apaltzeko joera hori nahiko orokorra izan zen ekonomia eremu horren barruan eta protagonista nagusiak Txina eta petrolio ekoizten duten herrialde batzuk izan ziren, bereziki Errusia eta Brasil. Lehen kasuan, Asiako erraldoia ekoizpen ereduaren egiturazko aldaketa prozesu batean murgilduta dago, inbertsioetik kontsumora eta industrietatik zerbitzuetara eramango duena. Prozesu hori modu ordenatuan gauzatzen ari da, nahiz eta merkatuek urduritasun handiko uneak bizi dituzten. Bertako BPGa 2014ko %7,3tik 2015eko %6,9ra igaro zen. Aipatu diren beste bi herrialdeen kasua kezkarriagoa da, zeren eta biek beherakada garrantzitsuak izan zituztelako BPGan (hurrenez hurren, %-3,7 eta %-3,8). Herrialde nagusien artean, India izan zen salbuespena, aurreko emaitza hamarren bat hobetu zuelako (%7,3), kasu horretan petrolioaren merkatzeari esker.

EKONOMIA EREMUEN PISUA, HAZKUNDEA ETA EKARPENAK

	Pisua	Hazkundera	Ekarpena		Pisua	Hazkundera	Ekarpenak
Ekonomia aurreratuak	42,9	1,9	0,8	Garatu gabeak	57,1	4,0	2,3
AEB	15,9	2,4	0,4	Txina	16,6	6,9	1,1
Eurogunea	12,2	1,6	0,2	India	6,8	7,3	0,5
Japonia	4,4	0,5	0,0	Errusia	3,3	-3,7	-0,1
Erresuma Batua	2,4	2,3	0,1	Brasil	3,0	-3,8	-0,1
Kanada	1,5	1,2	0,0	Mexiko	2,0	2,5	0,1
Besteak	6,5	2,1	0,1	Besteak	25,4	3,3	0,8

Iturria: Ekonomia eta Plangintza Zuzendaritzak egina, NDFren datuetan oinarrituta.

Herrialde garatuen ziklo posizioa homogeneousatuz joan zen 2015ean zehar, baina ekonomia anglosaxoiarrak oraindik puntu aurreratuago batean zeuden. Izan ere, AEBak %2,4 hazi ziren, aurreko urtean bezala, eta Erresuma Batuak moteltzeko joera leun bati ekin zion eta %2,3ko

tasa eskuratu zuen, aurreko datua baino sei hamarren beherago dagoelarik. Japoniak, berriz, atzean utzi zuen 2014ko atonia eta %0,5eko gehikuntza tasa txikia lortu zuen, ekonomia horretaz dauden zalantza ugariak uxatzen ez dituen.

BPG ERREALAREN BILAKAERA

Urte arteko aldakuntza tasak

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Munduko ekonomia	5,4	4,2	3,5	3,3	3,4	3,1
AEB	2,5	1,6	2,2	1,5	2,4	2,4
Japonia	4,7	-0,5	1,7	1,4	0,0	0,5
Txina	10,6	9,5	7,7	7,7	7,3	6,9
Europar Batasuna	2,1	1,8	-0,5	0,2	1,4	1,9
- Alemania	4,1	3,7	0,4	0,3	1,6	1,7
- Frantzia	2,0	2,1	0,2	0,7	0,2	1,2
- Erresuma Batua	1,5	2,0	1,2	2,2	2,9	2,3
- Italia	1,7	0,6	-2,8	-1,7	-0,3	0,8
- Espainia	0,0	-1,0	-2,6	-1,7	1,4	3,2
- EAE	0,6	0,2	-2,0	-1,8	1,4	2,8

Iturria: NDF (munduko ekonomia, Txina eta Japonia), BEA (AEB), Eurostat eta Eustat (EAE).

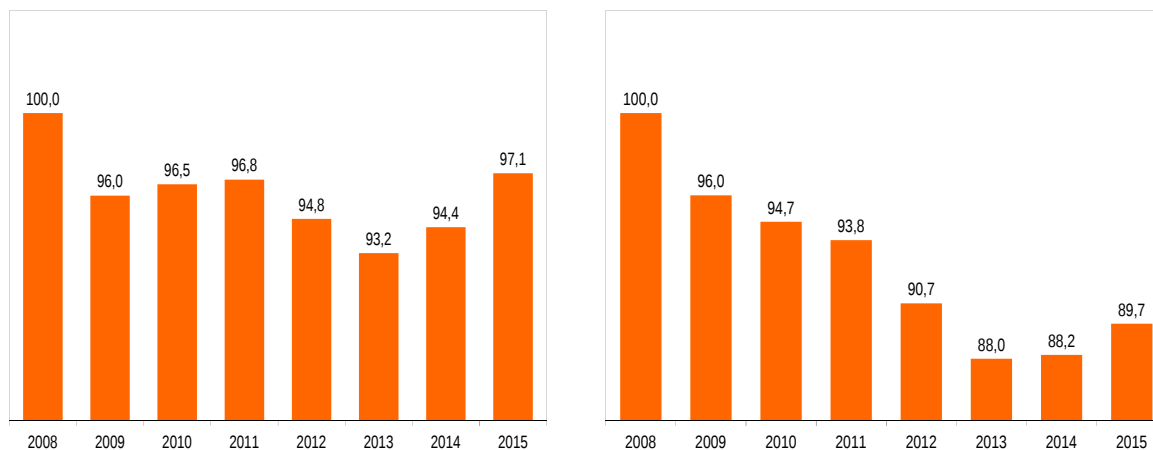
Oro har, Europar Batasunak aurreko bi urteetako hazkundera finkatzeko aprobetxatu zuen 2015. urtea eta %2,0tik hurbil utzi zuen gehikuntza tasa. Bide horretan, azpimarratzekoa da ekonomia espainiarrak eskuratu zuen bultzada sendoa (%3,2), gainontzeko herrialde handiena baino askoz ere biziagoa. Halaber, Frantziaren (%1,2) eta Italiaren (%0,8) tasak ere nabarmendu behar dira, oso abiapuntu atzeratutik zetozelako. Aitzitik, Alemaniak, 2014an Europako trenaren lokomotora izan baitzen, hamarren bakar bat hobetu zuen bere erritmoa. Europako ekonomiaren hazkundera kontsumoaren gehikuntza iraunkorrean oinarritu zen, bai publikoa bai, bereziki, pribatua, baina baita inbertsioaren bizitasunean ere, aipatu diren beste osagai horiek baino askoz ere gehiago hazi zelako. Euroaren balio galerak esportazioak bultzatu zituen arren, barne eskariaren bizitasunak inportazioak ere areagotu zituen, eta kanpo arloaren ekarpena, hala Eurogunean nola Europar Batasunean, negatibo samarra izan zen urte osoan.

Ingurunekeo ekonomien susperraldiak sortu zuen testuinguruan, EAEko BPGa %2,8 hazi zen 2015ean, aurreko urteko emaitza bikoiztuz. Horri esker, bi ekitaldi kateatu ditu hazten eta beraietan berreskuratu dira krisian galdu ziren ia zazpi puntuetatik lau. Zehazkiago adierazita, 2008ko BPGa, hots, krisi aurretik hazkundea lortu zuen azken urtekoa, 100 egiten badugu, 2015eko maila 97,1 izango zen, azken zazpi urteko altuena.

BPGaren eta enpleguaren bilakaera EAEn

BPG. 2008 = 100

Enplegua. 2008 = 100

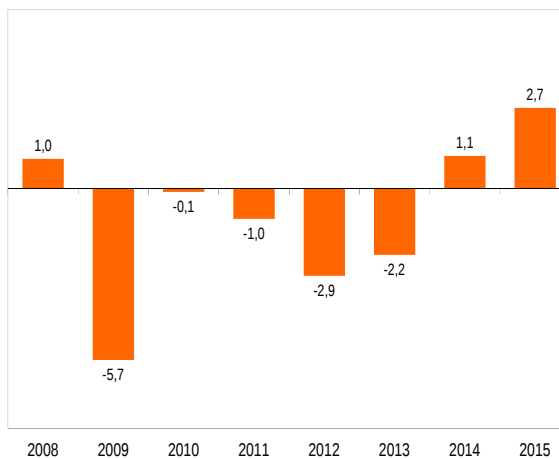
Iturria: Ekonomia eta Plangintza Zuzendaritzak egina, Eustaten datuak erabilia.

Enpleguari dagokionez, 2015. urtea ere ona izan zen eta %1,7ko gehikuntza jaso zuen. Beraz, lanaldi osoko 15.000 lanpostu garbi sortu ziren urteko batez bestekoan. Enplegua sortu zuen bigarren urte jarraitua izan zen. Sektoreka, sortu zen enplegu gehiena zerbitzuetan gauzatu zen, %2,5eko gorakada jasota. Horiei lehen arloaren ekarpena (%1,1) gehitu behar zaio, baina arlo horren tamaina txikiak 100 lanpostu ingurura mugatzen du bere hazkundea. Aitzitik, hala industriak nola eraikuntzak langileak galdu zituzten berriro, baina aurreko urteetan baino erritmo motelagoan. Zehazkiago, industriaren enplegua %0,4 gutxitu zen eta eraikuntzarena, berriz, %0,3.

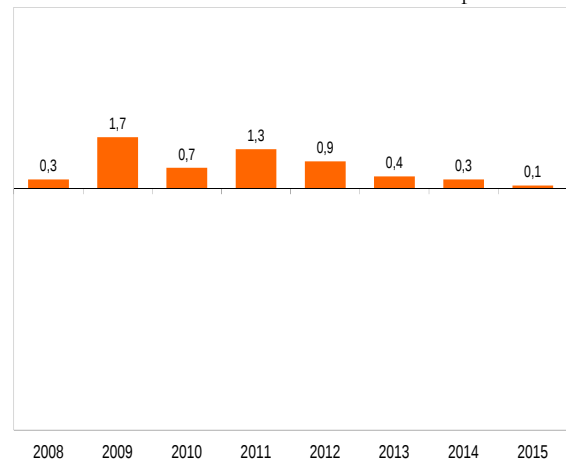
BPGaren hazkundera eskariaren aldetik aztertzen bada, dagoeneko 2014an hautematen zen eredu aldaketa baieztatuta geratzen da. Eredu aldaketa horren arabera, kanpo eskariak tokia utzi dio barne eskariari ekonomiaren motorra izateko. Izan ere, 2009-2013 epealdian, kanpo saldoaren emaitza ona baliagarria izan zen barne eskariaren ahultasuna konpentsatzeko, gutxienez neurri batean. Halere, barne eskaria suspertu denean, kanpo saldoaren ekarpena gutxitu da. Zehazkiago adierazita, 2015ean barne eskariak 2,7 puntu ekarri zizkion BPGaren gehikuntzari eta kanpo saldoak hamarren bakar batera mugatu zuen bere ekarpena, azken zortzi urteetako txikiena baita.

EAEko BPGari eginiko ekarpenak

Barne eskaria

Kanpo eskaria

Iturria: Ekonomia eta Plangintza Zuzendaritzak egina, Eustaten datuak erabilia.

Barne eskariaren bizitasuna azken kontsumoan oinarritu zen, %2,8 hazi baitzen. Kapital eraketa gordinak, berriz, %2,0ko tasa jaso zuen, nahiz eta urte osoan zehar bizkortzeko joera etengabea erakutsi zuen. Familien kontsumoak (%3,1) hedatzeko joera bizia erakutsi zuen. Horren alde jokatu zuten lehenago aipatu den enplegu sorrerak, gastatzeko gaitasuna igotzen duen inflazio apalak, etorkizunari buruzko igurikimenen hobekuntzak, kreditua lortzeko erraztasun handiagoak eta zuhurtziazko aurrezki txikiagoak. Beste aldetik, ekipamendurako ondasunetan eginiko inbertsioak gorakada bikaina (%6,5) jaso zuen, gainontzeko inbertsioak aurreko urteko emaitza berdindu zuen bitartean (%0,0).

Ekonomia sektoreen arabera, adierazi behar da 2015ean bere horretan jarraitu zuela EAEko ekonomiaren bi oinarri nagusien arteko oreka, hots, industriaren eta zerbitzuen artekoa, biak erritmo garrantzitsutan hazi zirelako. Izan ere, industriaren balio erantsia %2,7 areagotu zen, hiruhileko batetik hurrengora etengabeko bizkortzea erakutsiz, barne zein kanpo eskariek bultzatuta. Beste aldetik, zerbitzuek %3,0ko gehikuntza eskuratu zuten, aurreko urtean lortutakoa bikoiztuz. Bizitasun horretatik urrun eraikuntza kokatu zen berriro, 2014aren aldean ez baitzen ezer aldatu (%0,0), nahiz eta zazpi urteko jaitsiera etengabeen epealdiari amaiera eman zion. Eraikuntzaren doikuntza horren ondorioz, EAEko ekoizpen egituran daukan pisua %5,5era jaitsi da, 2007an BPGaren %9,5 bereganatu zuen bitartean.

EAE-KO TAULA MAKROEKONOMIKOA

Urte arteko aldakuntza tasak

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Barneko azken kontsumoa	1,2	-0,9	-1,4	-1,2	1,5	2,8
Familien kontsumoko gastua	0,9	-1,3	-1,6	-1,1	1,6	3,1
Herri administrazioen kontsumoa	2,2	0,7	-0,9	-1,8	1,1	1,6
Kapital eraketa gordina	-3,9	-1,3	-7,0	-4,9	-0,6	2,0
Ekipamenduko ondasunak	-2,5	3,7	-4,9	-3,4	3,0	6,5
Gainontzekoa	-4,3	-2,9	-7,7	-5,5	-2,1	0,0
Barne eskaria	-0,1	-1,0	-2,8	-2,1	1,1	2,6
Esportazioak	7,8	1,4	-4,7	0,9	3,6	-0,2
Inportazioak	5,5	-0,6	-5,7	0,3	3,0	-0,2
BPG (m.p.)	0,6	0,2	-2,0	-1,8	1,4	2,8
Lehen arloa	20,8	7,6	10,9	-3,5	-10,0	7,4
Industria	2,5	1,3	-5,2	-2,7	1,5	2,7
Eraikuntza	-7,9	-7,6	-7,6	-4,6	-3,2	0,0
Zerbitzuak	0,7	0,8	-0,4	-1,1	1,5	3,0
Merkataritza, ostalaritza eta garraioa	0,4	-0,8	-2,5	-1,4	2,0	3,1
AA. PP., hezkuntza eta osasuna	3,9	3,4	0,4	0,6	2,1	2,3
Gainontzeko zerbitzuak	-0,8	0,6	0,5	-1,9	0,9	3,2
Balio erantsi gordina oinarritzko preziotan	0,5	0,3	-2,1	-1,8	1,1	2,8
Ekoizkinen gaineko zerga garbiak	1,9	-0,1	-1,1	-1,6	3,8	3,0

Iturria: Eustat.

Zerbitzuetako talde guztiek hobetu zuten balio erantsia 2014an baino gehiago. Hain zuzen ere, administrazio publikoa, hezkuntza, osasuna eta gizarte zerbitzuak biltzen dituen, barruan arlo publikoaren pisua handia baita, %2,3 areagotu zuen bere balio erantsia. Hazkundera %3,1 izan zen merkataritza, ostalaritza eta garraioan. Gainontzeko zerbitzuak %3,2 hazi ziren.

Barne eskariaren gehikuntza sendoak ez zuen goranzko presiorik ekarri kontsumoko prezioetara, lehengaien merkatze handiak, bereziki petrolioaren salneurriak, baldintzatu zituelako. Hain zuzen ere, Brent motako upelaren prezioa %47 merkatu zen 2015ean dolarretan neurtzen denean, eta %37, berriz, eurotan kalkulatzeko denean. Hori dela eta, salneurrien adierazle nagusiak, hots, BPGaren deflatoarea eta KPIa, balio negatibotan kokatu ziren. Inflazio negatibo horrek eta soldaten igoera apalak behera eramane zuten langile bakoitzeko kostu totala 2015ean. Horri gehitzen badiogu produktibitatea %1,0 handitu zela ondorioztatzen da unitateko lan kostuek, lehiakortasuneko adierazle bat baita, portaera ona izan zutela 2015ean.

EAE-KO EKONOMIAREN BESTE ALDAGAI NAGUSI ZENBAIT

Urte arteko aldakuntza tasak

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Biztanleko BPG EAPan neurtuta (EB28=100)	126,6	122,8	120,7	118,4	118,8	----
BPG erreala merkatu prezioetan	0,6	0,2	-2,0	-1,8	1,4	2,8
Enplegua	-1,3	-0,9	-3,3	-3,0	0,2	1,7
Lan faktorearen itxurazko produktibitatea	2,0	1,2	1,4	1,3	1,1	1,0
BPG nominala merkatu prezioetan	2,1	0,7	-1,9	-1,3	1,6	2,7
BPGaren deflatoarea	1,5	0,4	0,1	0,5	0,2	-0,1
KPI (urteko batez besteak)	1,7	3,1	2,3	1,6	0,2	-0,3
Kostu guztiak langile bakoitzeko	1,4	0,6	0,7	1,7	-1,0	-0,6
Langabezia tasa	9,1	10,8	11,8	14,3	14,9	15,2

Iturria: Ekonomia eta Plangintza Zuzendaritzak egina, Eustaten, Eurostaten eta INEren datuetan oinarrituta.